

ТО ДСБ ШЖҚ «Облыстық
тері-венерологиялық
аурулары диспансері»
МКК басшысының

2023 жылғы 01 маусымдағы
№127 н/к бұйрығына
қосымша

Түркістан облысының денсаулық сақтау басқармасы
шаруашылық жүргізу құқығындағы
«Облыстық тері-венерологиялық диспансері» МКК-ның

Сыбайлас жемқорлыққа, қызметкерлерге заңсыз сыйақы төлеуге және
коммерциялық паракорлыққа қарсы күрес туралы құқығындағы
коммуналдық кәсіпорнының саясаты.

Нұсқау

сыбайлас жемқорлыққа, қызметкерлерге заңсыз сыйақы төлеуге және коммерциялық парақорлыққа қарсы күрес туралы Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық тері-венерологиялық диспансері» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік венерологиялық коммуналдық кәсіпорны

1-тарау. Қолдану саласы және негізгі ұғымдар

1. Осы Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық тері-венерологиялық диспансері» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлыққа, заңсыз сыйақы төлеуге және коммерциялық пара алуға қарсы күрес жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) айқындайды. сыбайлас жемқорлық бағыттағы іс-әрекеттерге не жатады, сондай-ақ Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық тері-венерологиялық диспансері» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік мекемесі қызметкерлерінің іс-әрекеттерінің тәртібін белгілейді. Кәсіпорын немесе ОТВД) сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған кезде.
2. Осы Нұсқаулық Кәсіпорынның барлық қызметкерлерінің өз қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып, танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.
3. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және әрбір нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеуші ретінде қарастырылмауы керек. ОТВД Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқа да шараларды қолдану құпталады.
4. Осы Нұсқаулық Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұғымдар мен анықтамаларды пайдаланады.

Сыбайлас жемқорлық – бұл жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың және солармен байланысты лауазымдық (лауазымды) өкілеттіктерді алу мақсатында заңсыз пайдалануы, немесе жеке өзі немесе делдалдар арқылы өзіне немесе үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) пайдалар мен артықшылықтар алу, сондай-ақ жеңілдіктер мен артықшылықтар беру арқылы осы тұлғаларға пара беру.

Коммерциялық пара алу – коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын жүзеге асыратын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сондай-ақ оған өзінің қызметтік жағдайын пайдалану үшін, сондай-ақ жалпы мақсатта заңсыз мүліктік қызмет көрсету, пара алуды жүзеге асыратын адамның мүддесіне қызмет көрсету арқылы қамқорлық немесе келісім жасау; Коммерциялық немесе өзге ұйымда басқару функцияларын жүзеге асыратын адамның қызметтік жағдайын пайдалану үшін, сондай-ақ қызметте жалпы қамқорлық немесе ықыластылық үшін ақшаны, бағалы қағаздарды, өзге де мүлікті заңсыз алуы, сол сияқты мүліктік қызметтерді пайдалануы, адамның мүддесі, парақорлық.

Пара – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамның не оған теңестірілген адамның не жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның, не лауазымды адамның, сондай-ақ шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамының жеке өзі немесе делдал арқылы алуы. , пара берушінің немесе ол өкілдік еткен адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүліктік құқықтар немесе мүліктік пайда түріндегі пара, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) лауазымды тұлғаның құзыретіне жататын болса осы тұлғаның өкілеттіктері немесе ол өзінің қызметтік жағдайы бойынша мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке), сондай-ақ жалпы қамқорлық немесе келісімге ықпал етуі мүмкін.

Заңсыз сыйақы алу – мемлекеттік органның немесе мемлекеттік ұйымның мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлға болып табылмайтын қызметкерінің не оған теңестірілген адамның, сондай-ақ мемлекеттік емес ұйымның қызметкерінің заңсыз сыйақы алуы. өзінің міндеттеріне кіретін жұмыстарды орындағаны немесе қызметтерді көрсеткені үшін басқарушылық функцияларды, материалдық сыйақыларды, жеңілдіктерді немесе мүліктік сипаттағы қызметтерді орындауға.

Пара бопсалау - пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне зиян келтіруі мүмкін әрекеттерді жасаймын деп қорқытумен пара талап ету немесе оны беруге мәжбүр ететін осындай жағдайларды қасақана жасау. зиянды зардаптардың алдын алу мақсатында пара беру.

2-тарау. Жалпы ережелер

1. Қазақстан Республикасында пара алу және беру жөніндегі әрекеттер заңсыз болып табылады, олар үшін жауаптылық Қылмыстық кодексте және ӨҚБТК-де көзделген. Сыбайлас жемқорлық субъектісінің жақын туыстары мен жекжаттарына оның келісімімен мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар берілген не ол бұған қарсы болмаса және өзінің қызметтік өкілеттіктерін пара берушінің пайдасына пайдаланған жағдайда. , оның әрекеті сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық белгілері ретінде қарастырылады. Қазақстан Республикасындағы қолданыстағы заңнамаға сәйкес ақшамен, бағалы қағаздармен және өзге де мүлікпен бірге сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың, коммерциялық пара алудың және заңсыз сыйақы алудың нысанасы өтеусіз берілетін, бірақ төленуге жататын мүліктік игіліктер болуы мүмкін. туристік жолдамалар, пәтерлерді жөндеу, саяжай салу және т.б.). Мүліктік сипаттағы артықшылықтарды, атап айтқанда, берілген мүліктің, жекешелендірілген объектілердің құнын төмендетпеді, жалдау төлемдерінің, банктік несиелерді пайдаланғаны үшін пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуін түсіну керек.

2. Пара алу және пара беру, бұл бір қылмыстың екі қыры – пара алатын (пара алушы) және оны беретін (пара беруші) бар.

3. Пара алу аса ауыр лауазымдық қылмыстардың бірі болып табылады, әсіресе адамдар тобы немесе қорқытып алушылықты пайдалана отырып, заңды немесе заңсыз әрекеттер (әрекетсіздік) үшін лауазымдық артықшылықтар мен жеңілдіктер алу болып табылады.

4. Пара беру - лауазымды адамды заңды немесе заңсыз әрекеттерге (әрекетсіздікке) итермелеуге немесе берушінің пайдасына қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға,

оның ішінде қызметте жалпы қамқорлық немесе ықыластылық мақсатында жасалған қылмыс.

5. Пара субъектілері мыналар болуы мүмкін:

заттар, ақша, оның ішінде: валюта, банк чектері және бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомобильдер, азық-түлік, бейнеаппаратуралар, тұрмыстық техника және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүліктер ;

- жеңілдіктер: емделу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаториялық-курорттық және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, ойын-сауық және басқа да шығындарды тегін немесе жеңілдетілген бағамен төлеу.
- параның жасырын түрі – несиеге немесе жоқ қарызды өтеу желеуімен банктен несие алу, төмендетілген бағамен сатып алынған тауарға ақы төлеу, жоғарылатылған бағамен тауарларды сатып алу, басқалармен жалған еңбек шарттарын жасасу. пара алушыға, оның туыстарына, достарына жалақы төлеу, жеңілдетілген несие алу, лекциялар, мақалалар, кітаптар үшін артық ақы алу, ойынханада «кездейсоқ» ұтыс алу, қарызды кешіру, өтелмеген қарыз бойынша талаптарды тағайындау, жалдау ақысын азайту, өсім беру. несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер және т.б.

6. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, ОТВД Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының, ОТВД мүдделер қақтығысын реттеу саясатының талаптарын, міндеттемелерді сақтау маңызды. жеке және заңды тұлғаларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында олардың өтініштері, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мақсатында белгіленген өзге де міндеттері туралы жұмыс берушінің (жұмыс берушінің) өкіліне хабарлауға. Айта кету керек, кейбір сөздерді, қимылдарды және ым-ишараны басқалар пара беруді сұрау (пара алу) ретінде қабылдауы мүмкін.

Мұндай өрнектерге, мысалы:

- «Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін»;
- «Жаймайтын нанға рахмет»;
- «Келісейік»;
- «Бізге күшті дәлелдер қажет»;
- «Біз параметрлерді талқылауымыз керек»;
- «Ал, не істейміз?»
- «Сіз кездесе аласыз, сөйлесе аласыз»
- «Қазір бос емес. Жұмыстан кейін кездесейік?" және т.б.

Жекелеген такырыптарды ұйымдардың өкілдерімен және азаматтармен, әсіресе пайдасы сыбайлас жемқорлық субъектілерінің шешімдері мен әрекеттеріне байланысты талқылау да пара беру туралы өтініш/кеңес ретінде қабылдануы мүмкін.

Бұл такырыптарға, мысалы:

- жалақының төмен деңгейі және белгілі бір қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін қаражаттың болмауы;
- сол немесе басқа мүлікке ие болуға, осы немесе басқа қызметті алуға, туристік саяхатқа баруға ұмтылу;
- сыбайлас жемқорлық субъектісінің туыстарына жұмыстың болмауы;
- шенеуніктің балаларының оқу орындарына түсу қажеттілігі;
- қызметкердің, оның туыстарының ұлттық, кәсіби мерекелерін, туған күндерін және атаулы күндерін мерекелеу, өткізу және т.б.

Қызметкерден түсетін кейбір ұсыныстар, әсіресе, егер олар өздерінің шешімдері мен іс-әрекеттеріне пайдасы тиетін ұйымдардың өкілдеріне және азаматтарға бағытталған болса, пара талап ету ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл тіпті мұндай ұсыныстар ізгі ниеттен туындаған және шенеуніктің жеке басының мүддесіне ешқандай байланысы болмаса да мүмкін. Мұндай ұсыныстарға, мысалы, ұсыныстар жатады:

- қызметкерге және (немесе) оның туыстарына жеңілдіктер беруге;
- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік тапсырыс бойынша жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалануға;
- белгілі бір қайырымдылық қорына ақша аудару;
- белгілі бір спорт командасын, қоғамдық бірлестікті, діни ұйымды қолдау және т.б.

7. Сыбайлас жемқорлық, заңсыз сыйақы және коммерциялық пара алу жағдайларын болдырмау мақсатында Кәсіпорын қызметтік үй-жайларды бейнебақылаумен қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық субъектілерінің құқықтық сауаттылығын арттыру, бизнес-процестерді оңтайландыру және цифрландыру мен автоматтандыруды енгізу бойынша шаралар қабылдайды.

8. Сондай-ақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдерімен көбірек байланысты лауазымдарды немесе жүктелген функцияларды орындауды анықтау қажет. Мұндай лауазымдар мен функцияларға (бірақ олармен шектелмейді) мыналар жатады:

- бақылау және қадағалау функциялары;
- сатып алуды ұйымдастыру және өткізу;
- рұқсат етуші, үйлестіруші функциялар;

- ұйымдастырушылық-әкімшілік (ҚР заңында белгіленген тәртіппен қызметте бағыныштылар үшін міндетті бұйрықтар мен өкімдер шығару, сондай-ақ бағыныстыларға көтермелеу және тәртіптік жазалар қолдану құқығы берілген);

- әкімшілік-шаруашылық функциялар (Қазақстан Республикасының заңында белгіленген тәртіппен берілген, ұйымның балансындағы мүлікті басқару және оған билік ету құқығы) т.б.

Уәкілетті тұлғаның немесе жұмыс берушінің жекелеген актілерімен ұйымның қызметкеріне ұйымдастырушылық, әкімшілік, әкімшілік-шаруашылық функциялар жүктелуі мүмкін екенін есте ұстаған жөн.

3-тарау Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестегі қажетті іс-әрекеттер

1. Сыбайлас жемқорлық хабарламасы/мәтінмәті бар ұсыныс түскен жағдайда бұл туралы дереу және (немесе) бірінші басшысына және (немесе) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органына жазбаша нысанда, оның ішінде 1424 Call-орталығына немесе «Е-атт. » (ЭСҚ қажет) қолда бар материалдарды (скриншоттар, корреспонденциялар, аудио, бейне жазбалар және т.б.) қолдану арқылы.

2. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі жасырын өтініш болып табылады. Алайда, бұл жағдайда өтініш берушінің аты-жөнінің белгісіз болуына байланысты жауап пен материалдық сыйақы күтуге болмайды. Сонымен қатар, қылмыс туралы өте анонимді өтініш, мұндай өтініште қылмыстық құқық бұзушылықтың дайындалғаны немесе жасалғаны туралы мәліметтер қамтылған жағдайларды қоспағанда, қылмыстық істі қозғауға негіз бола алмайды.

3. Пара бопсалау, заңсыз сыйақы алу, коммерциялық пара алу фактілері бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға «1424» байланыс орталығына немесе «Е-аутиниш» (ЭСҚ қажет) арқылы хабарласу қажет, сондай-ақ бұл туралы кәсіпорын басшылығына хабарлау.

4. ОТВД қызметкері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе Кәсіпорын басшылығына сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер (әрекетсіздік) мәселелері бойынша жүтінген жағдайда, Кәсіпорын басшылығы өзге де негізді шаралар қабылдауға міндетті. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шараларды және оның құқықтарын қорғаудың өзге де ұтымды шараларын, оның ішінде оны ұжымдағы травмализмнен, моббингтен шектеуге бағытталған.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және оның алдын алу мақсатында ОТВД «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңында және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың жекелеген іс-шараларын жүзеге асырады (жүзеге асыруда).

Кәсіпорынның бірінші басшысы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды қабылдамағаны үшін дербес жауапкершілікте болады.

6 ОТВД бөлімінің қызметкері немесе оның жақын туыстары мен жекжаттары оған белгісіз сыйлықтар, сондай-ақ тиісті функцияларды орындауға байланысты алған

сыйлықтары алған жағдайда, оларға өтеусіз төленеді. сыйды алған күннен бастап не сыбайлас жемқорлық субъектісі алған сыйлық туралы белгілі болған күннен бастап жеті күнтізбелік күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға беру және сыбайлас жемқорлық субъектісіне көрсетілген қызмет туралы мән-жайларды ол қызмет көрсетілген күннен бастап немесе ОТВД қызметкеріне қызмет көрсетілгені туралы хабардар болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде республикалық бюджетке акша аудару арқылы төленуі тиіс.

4-тарау Бағыныштылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін басшылардың жауапкершілігі

1. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында бағынысты адамдары өздерінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған, заңсыз сыйақы алған, коммерциялық пара алған және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасаған басшылардың жеке жауапкершілігін және олардың кінәлілігін қарау көзделген. сотта дәлелденген.

2. Қоғамның қызметкері өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, заңсыз сыйақы алу, коммерциялық пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасау фактілері бойынша қылмыстық қудалау орбитасына тартылған жағдайда, осы қызметкер Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес сотқа дейінгі тергеп-тексеру және сот талқылауы кезеңінде өзінің қызметтік міндеттерін орындаудан шеттетіледі. Осы қызметкердің тікелей басшысы қызметкерді өзінің қызметтік міндеттерін орындаудан шеттету үшін тиісті шаралар қабылдауға міндетті.

3. Тәртіптік жауапкершілік мыналарды шығаруды көздейді:

- ескертулер;
- сөгіс;
- қатан сөгіс;
- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын бұзу. тармақтар негізінде сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны, заңсыз сыйақы алғаны, коммерциялық пара алғаны үшін соттың тікелей бағыныштысына заңды күшіне енген айыптау үкімі болған жағдайда басшы жұмыстан босату туралы өтініш беруге немесе оны қылмыстық жауаптылықтан босатуға міндетті. Қылмыстық-процестік кодекстің 35-бабының бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10) және 12) немесе 36-бабының 3) тармақшалары.

Жұмыстан босату туралы өтініш қызметкерді лауазымға тағайындауға және босатуға құқығы бар тұлғаға беріледі. Жұмыстан босату немесе тәртіптік жаза қолдану туралы шешім қабылдау (басшының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша қабылдаған шараларын ескере отырып) осы лауазымға басшыны тағайындаған адамның құқығы болып табылады. Басшының қызметінен кету мерзімі 10 күнтізбелік күнді құрайды.

4. Басшылар мен олардың тікелей бағыныштылары ОТВД ұйымдық құрылымына және штаттық кестесіне сәйкес айқындалады.

5. Тікелей бағынысты адам сыбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылық жасаған жағдайда басшы осы лауазымға тағайындалған күннен бастап 3 ай өткен соң жеке жауапкершілікке тартылатынын ескеру қажет. Бұл ретте, жоғарыда аталған жауапкершілік «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңның 24-бабына сәйкес тікелей бағынысты адамда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі/мүмкіндігі туралы жазбаша түрде өз бетінше хабарлаған басшыларға қолданылмайды.

6. Кәсіпорын қызметкерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі, заңсыз сыйақы алу, коммерциялық пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте өзге де жолмен жәрдемдескен ОТВД қызметкері, коммерциялық ОТВД қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар мемлекет қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді. Бұл ереже сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат берген, заңға сәйкес жауапкершілікке тартылатын адамдарға қолданылмайды.

7. ОТВД қызметкерлерінің функционалдық міндеттерін орындауы кезінде сыбайлас жемқорлыққа, коммерциялық паракорлыққа және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы тұруға жәрдемдесетін Кәсіпорын қызметкері туралы мәліметтер мемлекеттік құпия болып табылады және заңнамада белгіленген тәртіппен беріледі. Бұл ақпаратты жария ету заңнамада белгіленген жауапкершілікке әкеп соғады.

5-тарау. Қорытынды ережелер

1. Осы Нұсқаулық Кәсіпорын басшысы бекіткен күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі/Кадр қызметі ОТВД нің барлық қызметкерлерін осы Нұсқаулықпен таныстырады. ОТВД жұмысқа қабылдау кезінде адам жұмысқа қабылданған күннен бастап бір тәулік ішінде осы Нұсқаулықпен танысуға жатады.

3. Осы Нұсқаулық Кәсіпорынның ресми интернет-ресурсында жариялануға жатады.

Пішін

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының «Облыстық тері-венерологиялық диспансері» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнының қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа, заңсыз сыйақыға және коммерциялық паракорлыққа қарсы күрес жөніндегі таныстыру журналы